

Sóc un rodamón

Amant apassionat de la llibertat, la justícia i la solidaritat...

(Mou a...)



dimarts, 26 de març del 2024

Viatge al Perú 2024 (05): continuo allotjat a Celendín

Quart dia d'estada a Celendín

L'endemà de la festa de Sant Josep, aprofit per recórrer els carrers de la ciutat de Celendín, dalt i baix. Em deixen bocabadat les balconades, nombrosíssimes i diverses que hi destrio a cada passa. Com també les esglésies i capelletes innumerables. En prenc imatges, de les que em criden més l'atenció. Entenc el motiu perquè l'anomenin «*La Ciudad de los Balcones*» i «*La Ciudad de las Iglesias*»!



De retorn a casa, destrio la imatge de Jesús al capcurucull d'un cim. Sembla que vetla per la ciutat, a l'estil del *Cristo del Corcovado*, d'art decó, que, a la ciutat de Rio de Janeiro, representa Jesús de Natzaret, amb els braços oberts. M'entren ganes d'arribar-hi a peu.

La meva assistència a la missa diària de les 19h, fa que el **P. Manuel** em demani de fer-hi la lectura de l'evangeli i l'homilia corresponent. N'improvís les intervencions. Amb molt de gust m'adreç als assistents, compartint-hi allò que em ve al cap i al cor, sobre la Paraula de Déu que proclamam. Ens engresca a mantenir-nos fidels a Jesús, intensificant el nostre servei als germans i a les germanes de la nostra comunitat, sobretot als que es troben amb necessitats més grans.

Cinquè dia d'estada a Celendín

Amb n'**Anita**, l'encarregada de la cuina i la neteja de la casa rectoral, anam al mercat a fer-hi la compra del dia, juntament amb mossèn **Manuel**. No gaire lluny d'on estic allotjat, hi compram fruites, verdures i carn.



Em sorprèn enormement que el bon amic **Manuel** es mostri tan exigent, a l'hora de negar-se en rodó a acceptar-hi cap bossa de plàstic per embolicar els productes. Per això, dúim tres canastres que omplim de papaies, alcovats, llimones, pinyes, cols, cebes, alls, carabassa, iuca, pollastre, etc.

De manera singular, em sorprèn la compra d'una fruita que no conec: *la pitahaya*, planta d'un cactus suculent, rústic, resistent a les sequeres, de sabor excel·lent i molt agradosa..

Pujo a peu al *Mirador de San Isidro*, d'on obtenc una panoràmica general de la ciutat de Celendín, amb imatges espectaculars. Hi destrio més de mitja dotzena d'esglésies. El P. **Maue**l m'aclariria que n'hi ha més de vint-i-cinc.



De retorn a la casa rectoral, em top amb els membres del Serenazgo, la policia municipal. Amb cans que lladren i que no mosseguen. Amb parelles joves que s'acaricien a un redol. Amb una manifestació infantil i juvenil a favor del respecte pel planeta, fora plàstics, reclamant aigua per a la població celendina: tothom reconeix que hauria de ploure a bots i barrals, mentre no cauen més que quatre gotes de pluja fina. El P. Manuel recorda que som nosaltres, els humans, els que destrossam el planeta... Intercanviem opinions sobre la religiositat popular que amara tan fortament la població, a tots els nivells socials...

Sisè dia d'estada a Celendín

Som al darrer divendres de Corema, abans d'iniciar la Setmana Santa. Durant aquesta quaresma 2024, mir de continuar fent a Celendín el dijuni i l'abstinència dels divendres quaresmals a Mallorca: només prenc aigua i menj fruita, durant tota la jornada.

A més de compartir el que comporta passar una mica de fam durant un dia, també em beneficia físicament i desintoxica el meu cos, forçat a haver d'engolir aliments massa feixucs durant la resta de la setmana. Li ho dic, a mossèn Manuel, qui, molt respectuosament, me'n facilita la tasca.



En ser el dia de celebració antiga del *Divendres de Dolors*, compartesc al Perú allò que comunica el bon amic **Toni Colomar** al nostre grup de whatsapp mallorquí:

«*Dia simbòlic per recordar les persones que pateixen, tant les que tenim aprop, com les que veim en els mitjans d'informació*». De la mateixa manera que li passa a ell, també a mi, «*no em preocupa gens ni mica el dolor de la Pietà ni de l'Stabat Mater, ni d'altres obres d'art, sinó el dolor de les persones*». Que, en certs casos, s'esdevé fins i tot cruel i inhumà!

On som ara, hi ha molt de dolor escampat, arreu d'una zona andina eminentment agrícola: no hi veim caure la pluja, com seria desitjable en aquesta època de l'any. La gent d'aquestes contrades cajamarquines veuen perillar l'anyada i passen pena pel bestiar, l'aviram, els arbres, i per la salut dels membres de cadascuna de les comunitats camperoles de l'entorn: *Pilco, Molinopampa, Pumarume, El Milagro, El Carmen, San Isidro, San Cayetano*, etc.



Al centre de la ciutat, nosaltres mateixos patim també les conseqüències de la manca d'aigua a la casa rectoral, com a la resta de domicilis: només ens n'arriba durant tres hores al dia, de les 5 a les 8 de la matinada. Ens desfeim com podem, emplenant dipòsits i cubells.

En la seva furgoneta, mossèn **Manuel** em duu a recórrer barris de la ciutat de Celendín, on s'aixequen algunes de les vint-i-cinc capelletes existents, en més o manco bon estat físic. La primera de totes és la Virgen de la Candelaria, que ell anomena «*la virgen carnalera*», per la gran festa que els pobladors li reten el dia de la Patrona.

M'esmenta les ganes que té d'anar-li donant un sentit comunitari més que no religiós. Tothom en surt ben «mojadito» (entenc que pel ball, la menjua i l'alcohol!). Fa comptes d'implantar-hi iniciatives d'oci que ajudin a entrar-hi joiosament, amb entreteniments i jocs que serveixin per unir més fermament la comunitat...



Passam també per l'**Associació de Promotors de Salut de Celendín** (APROMSAC). Me'n duc alguns productes agrícoles naturals, fabricats a les comunitats andines de la regió. És una de les poques iniciatives que perduren avui dia, originàriament impulsades i promogudes pel bisbe de Cajamarca i president de la Conferència Episcopal Peruana, **José Antonio Dammert Bellido** (Lima, 1917-2008). Continua activa gràcies a la dedicació de persones com les quatre voluntàries ja majors que saludam.

Setè dia d'estada a Celendín

Avui he d'ajudar mossèn Manuel en l'administració de dos sagraments: el de la Penitència, per als infants de l'Oratori; i el del Baptisme, per a un home adult que vol esser batiat. Sap que hi estic ben disposat, a ajudar-lo, en tot allò que ell consideri que pugui esser-hi útil. Sempre que no li hagi d'ocasionar cap casta d'entrebanc entre le feligresia o les més altes instàncies jeràrquiques de la diòcesi, li dic...



Per dedins, no em puc estar de fer recórrer dins la memòria moments i moments d'una pràctica pastoral com aquesta: fer de confessor i batiar gent! Per molt que m'hi afanyi, no arrib a recordar la darrera vegada que ho faig. Segur que n'han transcorregut més de 42 anys, d'aleshores ençà... Des que celebr la meva darrera missa a l'església de l'Encarnació, a Palma, el 20 de gener de 1982, festa de Sant Sebastià, patró de Ciutat.

Confessar, confessar, record haver-ho fet amb profusió a Palma, com a vicari de la parròquia de Sant Nicolau, els anys 1968-69. No tenc record d'haver-ho fet tant, ni a la parròquia de Santa Catalina Thomàs, ni a l'Encarnació... Sí que també confés moltíssim, i en kirundi, durant la meva tasca missionera al Burundi, els anys 1971-1974...

Durant el sopar, en parlam més extensament amb els comensals: mossèn Manuel i els quatre membres joves de l'Oratori que, entre d'altres activitats encomanades, preparen la trentena d'infants que el diumenge 31 de març, Festa de Pasqua, han de fer la seva Primera Comunió.

Segons m'expliquen, els infants duen escrits els seus «pecats» en un paper, on, a més a més, també figuren dos «propòsits» d'esmena, sobre el seu bon comportament que volen dur en endavant.

Allò que més em sorprèn, emperò, són les paraules de mossèn **Manuel**, quan ve a dir-me que jo, «en tenir l'experiència de ser pare», sabré tractar millor que ell aquests infants de Primera Comunió! Li vull aclarir davant tots que, ni amb na **Lina**, la meva primera esposa, ni amb na **Bel**, la segona, no he tengut cap fill! Som xorc! Em fa la impressió que en queda molt sorprès, d'aquesta dada biogràfica meva que jo li tramet. Cosa que em xoca i que, d'alguna manera, m'arriba endins...



Quina deu ser la imatge que, en tenen, de mi, els clergues peruans? Em deman. Els que em coneixen o els que n'han sentit a parlar, de mi? A l'edat quasi octogenària que tenc, m'importa ben poc allò que en pugui pensar, opinar o dir, sigui qui sigui. Però no deixa de sorprendre'm.

El fet és que, per a mi, aquest dissabte anterior al Diumenge de Rams, m'arriba carregat de vivències noves. Després de 42 anys de no exercir la tasca de capellà..., tenc l'oportunitat d'administrar dos sagraments a la parròquia de la Immaculada de Celendín: el baptisme d'un adult, n'**Iván Antonio**, i les confessions de tres desenes d'infants de l'Oratori, a l'interior de la mateixa església de la Immaculada a les 15 h.

Vuitè dia d'estada a Celendín

És **Diumenge de Rams**, inici de la Setmana Santa a «*La Ciudad de los Balcones*» (i «*La Ciudad de las Iglesias*», segons mossèn **Manuel**). Amb els infants de l'Oratori, baixam cap a la capelleta del Rosari, des de la casa rectoral de l'església de la Immaculada, on estic allotjat. Roman situada a unes quantes illetes de l'església del Carme, on celebrem gairebé totes les funcions religioses.



És la primera vegada que la presència en aquest indret andí. M'entra molt endins l'enorme participació de la gent camperola que s'hi fa present, amb rams de tota casta d'arbusts i plantes diverses, cantant en processó, des de la capelleta fins a l'església gran, recorrent-hi una bona partida de carrers.

La processó fa dues parades: una davant del **Centre Escolar del Sagrat Cor de Jesús**, apropat de la plaça Major. Hi podem escoltar les paraules de benvenguda que hi donen els representants magisterials; i una altra, davant la porta d'entrada principal de la **Municipalitat**. Aquí mossèn **Manuel** fa una intervenció pública a favor de la col·laboració mútua entre totes dues institucions que presideixen la plaça: l'església i l'ajuntament, que representen el poble i en vénen a ser pares protectors, cadascun des del seu àmbit, tots dos sempre a favor del poble, lluitant-hi contra la corrupció...



La gentada que participa en la processó omple l'interior de l'església, amb tots els bancs ocupats i els infants de l'Oratori situats damunt del presbiteri, al costat del celebrant principal, mossèn **Manuel**. Jo preferesc romandre entre els fidels, a mitjan temple, i sentir-ne més de prop les pregàries, els cants i els gestos emergents d'una religiositat popular que, a vegades, m'arriba a posar els pèls de punta...



Al final de la missa, dues hores bones després d'haver-se iniciat la processó dels Rams, mossèn **Manuel** em convida a posar-me l'estola i batiar un infant, de nom **Matías**. L'acompanyen solament padrins, pares i germans. En una cerimònia senzilla i modesta, utilitzo tots els ingredients a l'abast: a més de l'aigua que beneesc dins d'una palangana, i el ritual que segueix en un quadern molt ben editat, dispòs de l'oli crismal, el ciri encès, el drap blanc, etc.

Pens en tants d'infants que he batiat a Mallorca, a Burundi i a Perú, més de quaranta-dos anys enrere... Pens què en deu haver estat, d'aquell bateig... Pens que només Déu ho deu saber...

Novè dia d'estada a Celendín

Altres temps, quan m'exercisc com a rector en la parròquia de l'Encarnació, a Ciutat, un dia com aquest no passa desapercebut: és el 25 de març, nou mesos abans de Nadal. Celebrem la solemnitat de l'*Anunciació del Senyor*, festa anomenada també de l'Encarnació, en commemorar el fet que Jesús pren carn en les entranyes de Maria, la Mare de Déu.



Enguany, em trobo al Perú. Tenc oportunitat d'arribar a un indret que mai no m'hagués imaginat que pogués existir-hi: el llogaret andí de **Polloc**. Des de fa anys, hi va prenent molta de força una iniciativa pastoral singularment significativa: barreja d'espiritualitat (quasi convencionalment tridentina) amb solidaritat (quasi radicalment revolucionària) envers dels sectors més febles de la societat. M'hi crida poderosament l'atenció.

Les instal·lacions acollidores s'aixequen ben al costat d'un santuari marià esvelt, dedicat a la **Verge del Rosari**. Com a particularitat, observ totes les parets, balconades i barandes decorades amb mosaics. Són fruit del treball artesanal d'un bon grapat de joves i al·lotes, que reben la formació professional més adient, amb un ordre i disciplina semblant als més estrictes internats del meu temps d'estudiant al Seminari...



Polloc és una comunitat del districte cajamarquí de **La Encañada**. Liderat pel sacerdot diocesà italià **Alessandro Facchini**, des de l'any 2005 compta amb el col·legi tècnic **Don Bosco**. Forma joves i al·lotes de la regió durant 5 anys en les arts de tallar la fusta, teixits, costura, tècniques del mosaic i dels vitralls, fusteria, etc. Amb la idea de prioritzar l'educació i el desplegament d'oficis entre la gent més pobre, d'on arriben a sortir obres excel·lents d'artistes rellevants arreu del Perú.



El motiu primordial d'aquesta anada nostra a Polloc, emperò, té més a veure amb la consagració d'unes joves voluntàries implicades en aquest projecte, delitoses de dedicar-se al servei dels més pobres, Segueixen en comunitat laica les orientacions de qui les ha arreplegades, amb la convicció ferma que la fe cristiana entra per les mans i pels peus, més que pel cap i pel cor. I que cal donar i cal donar-se, cal anar i cal adreçar-se a la humanitat més sofrent. Fan part de més d'una cinquantena de comunitats rurals i pobres del Perú, a les quals no solament aporten pregàries, sinó també esperances i feines que ajudin a subsistir.

Desè dia d'estada a Celendín

Aprofit aquest desè dia d'estada meva a Celendín, quan es compleix la quinzena d'haver-me'n anat de Mallorca, per canviar euros amb sols peruans, i passar comptes amb el bon amic **Manuel**: m'ofereix a lliurar-li 350 € setmanals, en concepte de col·laboració voluntària, per l'allotjament exquisit que em dispensa a la casa rectoral de Celendín... Que Déu li ho pag, molt millor que jo!

Cecili Buele i Ramis at [de març 26, 2024](#)

Comparteix

Cap comentari:

Publica un comentari a l'entrada

Inici



Visualitza la versió per a web

Amb la tecnologia de [Blogger](#).